

(ร่าง) รายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 3/2565
วันอังคารที่ 14 มิถุนายน 2565 เวลา 9.30 – 11.30 น.
ห้องประชุมเดช สนิทวงศ์ อาคาร 1 ชั้น 3 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้วย Application Zoom

อนุกรรมการผู้เข้าประชุม

1. นายสนิท อักษรแก้ว ประธานอนุกรรมการ
2. นายสุริยนต์ ธัญกิจจานุกิจ อนุกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
3. นางสาวศศิธร พลัดตเดช อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน
รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
4. นายนิติ ช่างภิญโญ อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การผลิตและบริการ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
5. นายพงศ์กูร วิรัตน์นันท์ อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
6. นายธีธัช ธุระทอง อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อนุกรรมการผู้มาประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. นายวีระพงศ์ มาลัย อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. นางสาววินิตา กุลตั้งวัฒนา อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. นางรัตน์วลี อนันตานานนท์ อนุกรรมการ
ผู้แทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. นางสาวสุกัญญา ใจชื่น อนุกรรมการ
ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
5. นายสุรวิชัย อัครวรรมาศ อนุกรรมการ
ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

6. นางสาวฉันทพร กริขิตทายาวุธ
ผู้แทนสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ
7. นายวิจารณ์ ลิมาฉายา
ผู้แทนองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน อนุกรรมการ
8. นายนำพล โพธิวงศ์
ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ
9. นายสมเจตนา ภาสกานนท์
ผู้แทนเครือเจริญโภคภัณฑ์ อนุกรรมการ
10. นางสาวน้ำฝน อังศุธรรังสี
ผู้แทนบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
11. นายวรวัฒน์ ศรียุกต์
ผู้แทนบริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด อนุกรรมการ
12. นางสาวณินทิรา อภิสิงห์
ผู้แทนบริษัท บางจากคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
13. นางสาวภัคสุภา เล็กบำรุง
ผู้แทนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
14. นายธนาชัย ปิยะศรีทอง
ผู้แทนบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
15. นายสมสุข ศรีสถิตย์วัฒนา
ผู้แทนบริษัท เอสเอส คอนซัลแทนท์ส คอร์ปอเรชั่น จำกัด อนุกรรมการ
16. นางสาวโซโนรส มูลสภา
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อนุกรรมการผู้ลาประชุม

1. ผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ อนุกรรมการ
2. ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสมาคมธุรกิจเพื่อสังคม อนุกรรมการ
4. ผู้แทนบริษัทเบทาโกร อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสถาบันไทยพัฒนา อนุกรรมการ
6. ผู้แทนบริษัท ดาว เคมิคอล ประเทศไทย จำกัด อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย อนุกรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

1. นายธัชไท กิริติพงศ์ไพบูลย์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ
2. นายนวนกานต์ ทศวิล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวณัฏฐา มั่นคง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

4. นางสาวดวงมณี พวกพล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
5. นางสาวสิทธิณี ชูนาคา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน 3 สศช.

ผู้เข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. นายธีรวัฒน์ สีตาแก้ว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
2. นางสาวปราณี เล็กศรีสกุล สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. นางสาวปณิธิ ฉัตรพลรักษ์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
4. นางสาวณกมล หาญสิงห์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
5. นางศรัณยา รัศมีทัต การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
6. นางสาวปรีดา ศิริจันทร์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
7. นายนนทิวรธรณ์ อินทร์กลับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
8. นายพรธวัช เฟ่งศรี กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
9. นายมรุจ หิมสุหรี สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน
10. นายณัฐชนน วิเศษรัฐพันธุ์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

เริ่มประชุมเวลา 9.30 น.

วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ประธานอนุกรรมการ กล่าวต้อนรับอนุกรรมการทุกท่านที่มาประชุมพร้อมเพรียงกัน และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะเห็นการทำงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนจากภาคเอกชน โดยการประชุมครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 4 เป้าหมาย ซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบไว้ในคราวประชุมครั้งที่ผ่านมา และในวันนี้ได้มีการเชิญผู้แทนจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะอุตสาหกรรม และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ที่จะมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อกฎหมายต่างๆ ในการจัดหาพลังงานทางเลือก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของคณะกรรมการภาคเอกชนฯ นอกจากนี้ สศช. ยินดีประสานหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เพื่อมาให้ข้อมูลกับอนุกรรมการภาคเอกชนฯ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 2/2565

1. สารสำคัญ

ฝ่ายเลขานุการ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 2/2565 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2565 และได้เวียนให้คณะอนุกรรมการภาคเอกชนฯ เพื่อพิจารณาเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2565 ทั้งนี้ หากอนุกรรมการ มีข้อแก้ไขเพิ่มเติมให้แจ้งฝ่ายเลขานุการ ภายใน 7 วัน และหากพ้นระยะเวลาดังกล่าว ไม่มีการขอแก้ไขเพิ่มเติมถือว่ารับรองรายงานการประชุม

2. มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 2/2565 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2565 โดยไม่มีข้อแก้ไขเพิ่มเติม

วาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

สรุปประเด็นสำคัญจากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี 2565

1. สารสำคัญ

ฝ่ายเลขานุการ ได้สรุปสาระสำคัญจากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี 2565 (Sustainable Development Report 2022) จัดทำโดย The Sustainable Development Solutions Network (SDSN) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1.1 การจัดอันดับ SDG Index ของประเทศไทย อยู่อันดับที่ 44 จาก 163 ประเทศทั่วโลก ได้คะแนนรวมของดัชนี (SDG Index) 74.1 คะแนน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (65.9) โดยอันดับและคะแนนของไทยลดลงเมื่อเทียบกับปี 2564 ที่ได้อันดับ 43 และคะแนนรวม 74.2 คะแนน โดยการลดลงของคะแนน SDG Index เป็นการลดลงในทิศทางเดียวกับภาพรวมของคะแนน SDG Index ของโลก นับตั้งแต่สถานการณ์โควิด - 19 อย่างไรก็ดี จากคะแนนดังกล่าว ทำให้ประเทศไทย ถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 3 ของประเทศในกลุ่มเอเชีย รองลงมาจากประเทศญี่ปุ่น และประเทศเกาหลีใต้ แต่มีคะแนนสูงสุดเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

1.2 สถานะความท้าทายของแต่ละเป้าหมาย พบว่า

1.2.1 เป้าหมายที่มีสถานะท้าทายขั้นวิกฤติ (แดง) มี 5 เป้าหมาย คือ SDG 2 ขจัดความหิวโหย SDG 3 สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี SDG 14 ทรัพยากรทางทะเล SDG 15 ระบบนิเวศบนบก และ SDG 16 ความสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันเข้มแข็ง

1.2.2 เป้าหมายที่มีสถานะท้าทายมาก (ส้ม) มี 10 เป้าหมาย คือ SDG 5 ความเท่าเทียมทางเพศ SDG 6 น้ำสะอาดและการสุขาภิบาล SDG 7 พลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้ SDG 8 งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ SDG 9 โครงสร้างพื้นฐานนวัตกรรมและอุตสาหกรรม SDG 10 ลดความเหลื่อมล้ำ SDG 11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน SDG 12 การผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน SDG 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ SDG 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2.3 เป้าหมายที่มีสถานะท้าทาย (เหลือง) มี 1 เป้าหมาย คือ SDG 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ โดยความท้าทายที่ยังคงมีอยู่คือ อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา แม้ว่าแนวโน้มคะแนนของตัวชี้วัดดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้และเป็นไปตามแผนภายในปี 2573

1.2.4 เป้าหมายที่มีสถานะบรรลุเป้าหมาย (เขียว) มี 1 เป้าหมาย คือ SDG 1 ขจัดความยากจน

1.3 เป้าหมายและตัวชี้วัดที่มีความท้าทายมากของประเทศไทย ได้แก่

1.3.1 SDG 2 ขจัดความหิวโหย มีความท้าทายมากในตัวชี้วัดเรื่อง ดัชนีการจัดการไนโตรเจนอย่างยั่งยืน (Sustainable Nitrogen management index) และการส่งออกยาฆ่าแมลงที่เป็นอันตราย ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

1.3.2 SDG 3 สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี มีความท้าทายมากในตัวชี้วัดเรื่องอุบัติเหตุการณของวันโรค และอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน

1.3.3 SDG 14 ทรัพยากรทางทะเล มีความท้าทายมากในตัวชี้วัดเรื่องพื้นที่ทางทะเลที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และดัชนีสุขภาพมหาสมุทรในคะแนนความสะอาดของน้ำทะเล

1.3.4 SDG 15 ระบบนิเวศบนบก มีความท้าทายมากในตัวชี้วัดเรื่องพื้นที่แหล่งน้ำจืดที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และดัชนีบัญชีชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม (Red list index of species survival)

1.3.5 SDG 16 ความสงบสุขยุติธรรมและสถาบันเข้มแข็ง มีความท้าทายมากในตัวชี้วัดเรื่องอัตราการฆาตกรรม และดัชนีการรับรู้การทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption perception index)

1.4 เป้าหมายและตัวชี้วัดที่มีความท้าทาย และมีแนวโน้ม “ไม่เดินหน้า” หรือ “ถดถอย”

1.4.1 SDG 11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน มีตัวชี้วัดที่มีแนวโน้มไม่เดินหน้า คือ สัดส่วนของประชากรในเขตเมืองที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด และมีตัวชี้วัดที่มีแนวโน้มถดถอย คือ ความพึงพอใจด้านกาารขนส่งสาธารณะ

1.4.2 SDG 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีตัวชี้วัดที่มีแนวโน้มไม่เดินหน้า คือ CO₂ emissions embodied in imports

1.4.3 SDG 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีตัวชี้วัดที่มีแนวโน้มถดถอย ได้แก่ (1) ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพและการศึกษา (2) รายรับของรัฐบาลที่ไม่นับรวมเงินช่วยเหลือ และ (3) ดัชนีความสามารถทางด้านสถิติของประเทศ

1.5 ในระยะต่อไป ฝ่ายเลขานุการจะหารือกับ กองยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สศช. ซึ่งมีการกิจในการรายงานผลความก้าวหน้าการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เกี่ยวกับวิธีการประเมินและการให้คะแนนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การรายงานความก้าวหน้าในระยะต่อไป มีความใกล้เคียงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการประเมินการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เป็นสากล

2. ความเห็นที่ประชุม

2.1 ควรให้ความสำคัญกับเป้าหมายที่มีสถานะที่มีความท้าทายมาก (สีแดง) ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบก เป้าหมายที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในการหาแนวทางขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าวที่มีความชัดเจนและมุ่งเป้า อย่างไรก็ตามองคค์กรต่างๆ ได้มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายเหล่านี้เป็นจำนวนมาก ฝ่ายเลขานุการควรวิเคราะห์แนวทางการประเมินของโลกว่าการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดต่างๆ มีการดำเนินการอย่างไร และจะสามารถเชื่อมโยงข้อมูลการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยได้อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประเมินมีข้อมูลการประเมินที่ครบถ้วนสำหรับใช้ในการประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยในระยะต่อไป

2.2 ปัจจุบันภาครัฐก็มีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและบริหารจัดการผลกระทบด้านความยั่งยืนที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ (Impact Measurement and Management framework: IMM) โดยเป็นเกณฑ์การวัดผลตามกรอบของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nation Development Programme: UNDP) ซึ่งที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้มีการจัดอบรม

และเผยแพร่การบริหารจัดการตัวชี้วัดเหล่านี้ในการบริหารจัดการภาคธุรกิจ และมีบริษัทขนาดใหญ่ที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ได้มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือเหล่านี้แล้ว แต่การให้การอบรมในช่วงที่ผ่านมาซึ่งทำได้ไม่มากนัก โดยในระยะต่อไป ก.ล.ต. จะมีการจัดทำและเผยแพร่ พร้อมอัปเดตผลการวัดผลเป็นระยะ เพื่อให้การวัดผลดังกล่าวมีความเหมาะสมกับบริบทการดำเนินธุรกิจของไทย (localized) มากขึ้น เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนไทย หรือบริษัทอื่นที่อยู่ในห่วงโซ่คุณค่านำไปใช้ได้ ซึ่งในส่วนนี้จะเป็นโอกาสให้กับ SMEs ที่จะนำไปขยายผลในการประเมินธุรกิจที่เกี่ยวข้องด้วย โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จะประสานสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กประเทศไทย เพื่อเผยแพร่วิธีการประเมินและวัดผลดังกล่าวให้กับกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ต่อไป โดยควรนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลดังกล่าว มาเสนอให้คณะอนุกรรมการภาคเอกชนได้รับรู้ร่วมกันด้วย

2.3 การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมาย SDG

2.3.1 เป้าหมายที่ 14 ทรัพยากรทางทะเล ก.ล.ต. ได้ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ดำเนินการจัดการปัญหาขยะทะเล ผ่านการดูแลพื้นที่บริเวณปากอ่าวในการป้องกันขยะตั้งแต่ต้นทาง เพื่อลดขยะทางทะเล

2.3.2 เป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบก ยังไม่ได้มีการขับเคลื่อนมากนัก ซึ่งจะเห็นได้ว่าพื้นที่แหล่งน้ำจืด หรือพื้นที่ชุ่มน้ำ อาทิ บึงสีไฟ กว๊านพะเยา หนองหาร ทะเลสาบสงขลา มีความเสื่อมโทรมค่อนข้างมาก และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ดังกล่าวลดลง

3. มติที่ประชุม

3.1 รับทราบสรุปประเด็นสำคัญจากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี 2565 ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ และให้รับข้อสังเกตของอนุกรรมการภาคเอกชนเกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวทางการประเมินการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.2 มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ ประสานผู้แทน ก.ล.ต. และผู้แทนสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กฯ ให้นำเสนอเครื่องมือการวัดและบริหารจัดการผลกระทบด้านความยั่งยืนที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ (IMM) ในการประชุมครั้งถัดไป

วาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระที่ 4.1 สถานการณ์และประเด็น SDGs เร่งด่วนของไทย และแนวทางขับเคลื่อนของคณะอนุกรรมการฯ

1. สารสำคัญ

ผู้แทนสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (นางสาวธัญพร กริชติทายาวุธ) นำเรียนที่ประชุมเกี่ยวกับสถานการณ์และประเด็น SDGs เร่งด่วนของไทย และแนวทางขับเคลื่อนของคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งเป็นสาระที่สืบเนื่องจากการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 2/2565 สรุปได้ดังนี้

1.1 สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ จะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรเป็นอย่างมาก และจะส่งต่อความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยเสี่ยงสำคัญ คือ การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นเร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้ คาดว่าจะส่งผลให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจทั่วโลก อย่างน้อยร้อยละ 10 ของมูลค่าเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน ขณะที่ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาจลดลงกว่าร้อยละ 20 อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมามีการหารือกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เกี่ยวกับการปรับเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่จะต้องปรับเป้าหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

1.2 ความพร้อมของธุรกิจ เป็นปัจจัยสำคัญในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการเปลี่ยนผ่านรูปแบบการทำธุรกิจ จำเป็นที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับรูปแบบการใช้ชีวิตของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นส่วนหนึ่งในการลดก๊าซเรือนกระจก โดย

1.2.1 ธุรกิจปัจจุบันต้อง (1) ทบทวนและปรับเปลี่ยนรูปแบบธุรกิจดั้งเดิมไปสู่ธุรกิจสีเขียว และทางเลือกธุรกิจที่ยั่งยืนใหม่ๆ (2) ประยุกต์หรือพัฒนาธุรกิจใหม่ด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ๆ อาทิ Smart Farming หรือ Net Zero Farming (3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และ (4) ปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และกระตุ้นให้ผู้นำหรือเจ้าของธุรกิจเห็นถึงความสำคัญของการปรับเปลี่ยนธุรกิจไปสู่ธุรกิจที่มีความยั่งยืน โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs

1.2.2 เพื่อให้เป็นธุรกิจที่สร้างคุณค่าและตรงกับความต้องการของตลาด โดย (1) สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของประเทศ (2) เชื่อมโยงไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกร (3) พัฒนาแรงงานไทยให้มีทักษะเฉพาะและความเชี่ยวชาญสูง และ (4) เกิดความยั่งยืนของเศรษฐกิจและสังคม

1.2.3 ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการภาคเอกชนฯ สามารถผลักดันแนวทางการพัฒนาเกษตรมูลค่าสูง และคาร์บอนต่ำ เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการอาหารของโลกที่ให้ความสำคัญกับการผลิตและการบริโภคที่เป็นคาร์บอนต่ำด้วย

1.3 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ กล่าวคือ มีความเสี่ยงทางด้านกายภาพ ไม่ว่าจะเป็น อุทกภัย ภัยแล้ง ระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้น คลื่นความร้อน วัตภัย และสภาพอากาศที่รุนแรง และมีความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านนโยบาย กฎเกณฑ์ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทางการเงิน อาทิ การหยุดชะงักของธุรกิจ/การผลิต/บริการ รวมถึงห่วงโซ่อุปทาน ความเสียหายทางกายภาพต่อทรัพย์สิน การเปลี่ยนแปลงความต้องการสินค้าและบริการ และราคาปัจจัยการผลิตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งความเสี่ยงเหล่านี้ จะส่งผลกระทบต่อมูลค่าและงบกำไรขาดทุนของธุรกิจ

1.4 ความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ (1) การกีดกันทางการค้าทางอ้อม อาทิ มาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกของอุตสาหกรรมการบิน มาตรฐานและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการต่างๆ และ Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) หรือกลไกการปรับคาร์บอนก่อนเข้าพรมแดนของสหภาพยุโรป (European Union: EU) เป็นมาตรการที่นำมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าสินค้าที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นจำนวนมากเข้าสู่ EU โดยมาตรการนี้จะส่งผลกระทบต่อสินค้าส่งออกของไทยไปยัง EU สำหรับ 5 กลุ่มสินค้าที่อยู่ภายใต้มาตรการ CBAM ได้แก่ ซีเมนต์ เหล็กและเหล็กกล้า อะลูมิเนียม ปูน และบริการทางไฟฟ้า และภาคธุรกิจไทยจำเป็นต้องมีการประเมินคาร์บอนเครดิตที่เทียบเท่ากับมาตรฐานโลก (2) การลงทุนจากต่างประเทศ ควรให้ความสำคัญกับ climate finance และ climate bond initiative และ (3) ความรู้ความเข้าใจของคนไทยเกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจกให้เป็นศูนย์ของประเทศ ซึ่งควรมีการเชื่อมโยงกันในทุกภาคส่วน โดยความท้าทายสำคัญคือ การกระตุ้นให้เกิดเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมได้ชัดเจน

1.5 กรอบแนวทางในการปรับเปลี่ยนธุรกิจ ไปสู่การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ ได้แก่ เป้าหมาย SDG ที่ 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ต้องการให้ไทยลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกให้ได้ร้อยละ 40 จากฐานเดิม ในปี ค.ศ. 2030 และเป้าหมาย SDG ที่ 10

ลดความเหลื่อมล้ำ ที่ต้องการให้คนกลุ่มเปราะบาง/เกษตรกร/ผู้ประกอบการ SMEs และผู้ประกอบการรายย่อย มีรายได้เพิ่มขึ้น มีอาชีพและการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น และเกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ผ่านการขับเคลื่อนเป้าหมาย SDG ที่ 12 การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน และเป้าหมาย SDG ที่ 7 พลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้ โดยให้แต่ละเป้าหมายดำเนินการ ในการลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ตามสัดส่วนที่คาดว่าจะสามารถลดได้ (แผนภาพ) กล่าวคือ

1.5.1 การตั้งสมมติฐานให้ ภาคการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน และภาคพลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้ สามารถลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ร้อยละ 45 และ ร้อยละ 50 ตามลำดับ จากนั้นพิจารณามาตรการขับเคลื่อนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละเป้าหมาย เพื่อให้สามารถลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ตามปริมาณที่กำหนด

1.5.2 มาตรการขับเคลื่อนเพื่อลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ได้แก่ (1) การลดการใช้ทรัพยากรในการผลิตลง 1 ใน 4 และสร้างมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ อาทิ การจัดการให้เป็นสินค้าเศรษฐกิจหมุนเวียน กฎหมายที่อนุญาตให้มีการนำของเสียมาผลิตใหม่ มาตรการจูงใจให้มีตั้งโรงงานหรือผลิตสินค้าเศรษฐกิจหมุนเวียน หรือใช้พลังงานชีวมวล (Biomass) (2) การใช้บรรจุภัณฑ์จาก BioPlastic (3) การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว และ (4) การสร้างการตระหนักรู้ เพื่อให้ผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

1.5.3 มาตรการขับเคลื่อนเพื่อลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคพลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้ ได้แก่ (1) เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนผลิตและขายไฟฟ้าให้ภาคธุรกิจ (Solar Sharing) กล่าวคือ เกษตรกร ผู้ประกอบการ SME และรายย่อย สามารถมีแหล่งพลังงานไฟฟ้าที่เป็นพลังงานสะอาด และเอื้อโอกาสที่การเข้าถึงการใช้พลังงานสะอาด ซึ่งสามารถนำไปสู่การผลิตสินค้าและบริการคาร์บอนต่ำได้ (2) เปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจสามารถมี Smart Grid ในการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า และ (3) ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่พลังงานสะอาด โดยใช้ Renewable Energy นอกเหนือจากการส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้าเท่านั้น ซึ่งอาจให้การสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านรูปแบบการใช้พลังงานในชีวิตประจำวัน อาทิ โรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

ภาพแสดงกรอบแนวทางในการปรับเปลี่ยนธุรกิจ ไปสู่การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

2. ความเห็นที่ประชุม

2.1 ควรมีการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของไทยให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโลก การซื้อขายคาร์บอน การประเมินคาร์บอนเครดิต และการปลูกป่า อาทิ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) มาให้ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไข การดำเนินงานข้างต้น นอกจากนี้ ควรมีการสอบถามความก้าวหน้าการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ 12 และการขับเคลื่อน การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว (Green Procurement) ขณะที่ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทิศทางของแผนพลังงานของประเทศ อาจมีการหารือกับกระทรวงพลังงาน หรือคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานต่อไป

2.2 ประเด็นเพื่อการขับเคลื่อนเป้าหมาย SDG ที่ 12 ที่ควรนำมาพิจารณา ได้แก่

2.2.1 การใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกอย่างยั่งยืน ควรให้ความสำคัญกับห่วงโซ่อุปทานของ การผลิตและการใช้พลาสติกที่แตกต่างกันระหว่างพลาสติกทั่วไปหรือพลาสติกดั้งเดิม (conventional plastic) กับ bioplastic ซึ่งจะมีรูปแบบในการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน โดยควรให้ความสำคัญกับการนำ conventional plastic กลับเข้าสู่ระบบเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ตามแนวทางการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ซึ่งจะช่วยลดทรัพยากรในการผลิตได้ แต่ที่ผ่านมาต้นทุนการผลิตในการนำพลาสติก กลับมาใช้ใหม่เพื่อผลิตสินค้าในกลุ่ม Circular Economy มีต้นทุนสูงจากกระบวนการเก็บ-กลับ-คัดแยก-ล้าง ทำให้ราคาบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุรีไซเคิลสองนี้ มีราคาที่สูงขึ้น โดยผู้ซื้อบรรจุภัณฑ์กลุ่มนี้ จะเป็นกลุ่มบริษัท ต่างชาติที่มีนโยบายในการใช้วัสดุรีไซเคิลเท่านั้นที่สามารถทำได้ สำหรับการนำ bioplastic ควรพิจารณาถึง ลักษณะของการใช้ประโยชน์ โดยอาจเป็นทางเลือกในการใช้เป็นบรรจุภัณฑ์อาหาร เพื่อฝังกลบซึ่งจะสามารถ ย่อยสลายได้

2.2.2 การส่งเสริมการยกระดับการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้เป็นสีเขียว เพื่อตอบโจทย์ มาตรการด้านการค้าระหว่างประเทศ โดยควรให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ในประเทศไทย โดยอาจจะกำหนดเป้าหมายตามกลุ่มประเภทสินค้าที่ผลิต

2.2.3 การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตร ที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ประมาณ 50 ล้านตันต่อปี จากปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดของประเทศไทย ที่มีราว 300 ล้านตัน ต่อปี ซึ่งการปลูกข้าวจะมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกประมาณร้อยละ 50 ขณะที่การหมักที่เกิดจากการเลี้ยง ปศุสัตว์จะมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพียงเล็กน้อย ดังนั้น ในการลดก๊าซเรือนกระจกในภาคเกษตร จำเป็น ที่จะต้องมีการกำหนดว่ากลุ่มเกษตรกรกลุ่มไหนที่ควรให้ความสำคัญในการช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยจุดเน้นที่สำคัญอาจเป็นการผลิตข้าวและปศุสัตว์บางชนิด ที่ประเทศไทยมีการส่งออก ซึ่งจะเป็นตัวหนึ่งใน การกำหนดขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยกับตลาดอื่นด้วย

2.2.4 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค อาจพิจารณาใช้แนวทางในการขับเคลื่อน ดังนี้

1) ให้ภาคเอกชนเป็นผู้ขับเคลื่อน และมีภาครัฐเป็นผู้สนับสนุน เพื่อให้ต้นทุน การผลิตหรือการจัดเก็บมีต้นทุนที่ลดลง โดยอาจให้มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานโดยรัฐ เพื่อให้เกิดการนำวัสดุ รีไซเคิลมาใช้ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศฟินแลนด์ หรือประเทศสวีเดน จะมีรัฐวิสาหกิจในการบริหารจัดการดูแล ขยะเพื่อให้โรงงานสามารถนำกลับมาใช้ใหม่โดยต้นทุนที่เหมาะสม ซึ่งใช้เวลาประมาณ 3 – 5 ปี ในการ ดำเนินการให้สำเร็จ ขณะที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้มีการประกาศให้ขยะเป็นศูนย์ ในปี ค.ศ. 2050 เป็นวาระ แห่งชาติ และได้มีการกำหนดให้ ร้อยละ 25 ของผู้ประกอบการในประเทศเนเธอร์แลนด์จะต้องมีองค์ความรู้

ด้าน Circular design เพื่อให้สามารถประกอบการธุรกิจได้ ซึ่งการดำเนินการในลักษณะนี้ เป็นนโยบายภาครัฐที่แสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตที่ชัดเจน

2) การรณรงค์เพื่อสร้างการรับรู้และความตระหนักให้กับผู้บริโภค ในช่วงที่ผ่านมา อาทิ “ดาวพิเศษเห็นนะ” เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เยาวชนในอดีต รับรู้ว่าการทิ้งขยะลงในลำคลองหรือธรรมชาติ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งการรณรงค์ในลักษณะนี้ มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมประชาชนและเยาวชนในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในงาน Thailand Climate Action Conference ซึ่งในส่วนนี้จำเป็นต้องมีความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการรณรงค์ดังกล่าว นอกจากนี้ อาจพิจารณาขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกิจกรรม APEC 2022 ที่มีการนำแนวคิด BCG เป็นหัวข้อหลักของงาน มาใช้ในการทำงานรณรงค์เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งนี้ ประเด็นเหล่านี้ อาจพิจารณานำไปสอดแทรกเป็นวาระในการประชุมตามข้างต้นได้

3) การขยายผลแนวทางของภาครัฐเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยอาจมีการต่อยอดหรือขยายผลการดำเนินการเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนที่นำไปสู่การดำเนินชีวิตด้วยกิจกรรมคาร์บอนต่ำ ที่ปัจจุบันกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการอยู่แล้ว

4) การเปลี่ยนพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแยกขยะ ควรให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับรูปแบบของการจัดการขยะ อาทิ กำหนดวันจัดเก็บขยะตามประเภทขยะ การจัดการขยะตลอดห่วงโซ่อุปทาน การขยายผลความสำเร็จจากพื้นที่ การจัดทำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา

2.2.5 ควรมีการตรวจสอบข้อมูลการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ ตามกรอบแนวทางการขับเคลื่อน ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เห็นถึงช่องว่างของการขับเคลื่อน หรือเพื่อสร้างผลกระทบในวงกว้างให้มากขึ้นในกรณีที่ได้มีการดำเนินการตามมาตรการที่เกี่ยวข้องแล้ว

3. มติที่ประชุม

3.1 มอบหมายฝ่ายเลขานุการ ประสานสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับความก้าวหน้าของการดำเนินการตามเป้าหมาย SDG ที่ 12

3.2 มอบหมายฝ่ายเลขานุการ ตรวจสอบข้อมูลการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ ตามกรอบแนวทางการขับเคลื่อน ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตามความเห็นของที่ประชุม

วาระที่ 4.2 ข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาคเอกชน

1. สาระสำคัญ

1.1 ฝ่ายเลขานุการ ได้จัดกลุ่มประเด็นและข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อน SDGs ตามความเห็นของอนุกรรมการภาคเอกชนฯ ประกอบด้วย (1) สินค้าและบริการที่เป็น Circular Economy (CE) อาทิ มาตรฐานสินค้า CE การสนับสนุนการใช้ไบโอพลาสติก การสื่อสารเกี่ยวกับความรู้เศรษฐกิจหมุนเวียน และการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบหมุนเวียนที่เกี่ยวข้อง (2) การรวบรวม รีไซเคิล และการแปรสภาพเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่อื่นๆ รวมถึงการจัดการขยะ อาทิ การผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของเสียอุตสาหกรรม การจัดระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการแยกขยะที่ต้นทาง (3) การให้แรงจูงใจเพื่อให้เกิดสิ่งควมรีไซเคิล รวมถึงการนำงานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนมาต่อยอดในเชิงพาณิชย์ และ (4) การเชื่อมต่อกับระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้กับคนที่สาม ซึ่งประเด็นเหล่านี้มีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนเป้าหมาย

การพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบแนวทางในการปรับเปลี่ยนธุรกิจในวาระที่ 4.1 ในเป้าหมายที่ 7 พลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้ และเป้าหมายที่ 12 การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน พร้อมนี้ฝ่ายเลขานุการได้เชิญผู้แทนจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กระทรวงพลังงาน มาให้ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย

1.2 ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (นายพรวัช เฟ่งศรี ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการกากอุตสาหกรรม 3) นำเสนอนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนตามแนวทาง BCG โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากของเสียอุตสาหกรรม สรุปได้ดังนี้

1.2.1 การจัดการของเสียของประเทศไทยปัจจุบัน เป็นการดำเนินการภายใต้ (1) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งดูแลการจัดการของเสียของผู้ผลิต (หรือโรงงานอุตสาหกรรม) โดยกระทรวงอุตสาหกรรม และ (2) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ซึ่งดูแลของเสียที่เกิดจากการบริโภคของภาคชุมชนและครัวเรือน โดยกระทรวงมหาดไทย

1.2.2 การจัดการของเสียอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีการออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. 2548 ซึ่งได้มีการสร้างระบบการจัดการของเสียและกำหนดรหัสของชนิดและประเภทของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ตามแนวคิดในการจัดประเภทของเสียอันตรายตามระบบของสหภาพยุโรป (European Waste Code: EWC – Hazardous Waste List: HWL) ประมาณ 800 รายการ โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก คือ (1) ผู้ก่อกำเนิดของเสีย (2) ผู้รวบรวมของเสีย และขนส่งของเสีย และ (3) ผู้รับของเสียไปกำจัดหรือนำไปใช้ต่อ จะต้องดำเนินการจัดการของเสียตามที่กำหนด โดยมีการแจ้งประเภทของเสีย มีการแจ้งหรือขออนุญาตกำจัดของเสีย และจะต้องมีการส่งรหัสบัญชีของเสียที่นำไปใช้ในลักษณะเดียวกับสมุดรายปีในทุกปี

1.2.3 การจัดการของเสียภาคครัวเรือน ภายใต้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด พ.ศ. 2535 โดยกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะดูแลของเสียที่มาจากห้างร้าน ห้างสรรพสินค้า ชุมชน การจัดนิทรรศการและงานแสดงสินค้า สวนสาธารณะ ซึ่งในส่วนนี้ กรมโรงงานอุตสาหกรรมไม่ได้ดูแล

1.2.4 การผลักดันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนของกระทรวงอุตสาหกรรม ยังมี (1) สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ที่มีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับของเสียที่เกิดจากการผลิตอ้อย ซึ่งเป็นของเสียจากภาคเกษตรที่ต้องมีการพัฒนาการนำไปใช้ประโยชน์ (2) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานที่ดูแลด้านการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากของเสีย ของผู้ประกอบการ SMEs และ (3) สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนโยบายและความพยายามที่จะออกใบรับรอง (certificate) การใช้ประโยชน์ของเสียในการนำกลับมาใช้ใหม่ด้วย

1.2.5 การผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตนำกากของเสียออกนอกโรงงานที่เป็นปัญหาอุปสรรคและการใช้ประโยชน์ของเสียอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม มีความพยายามที่จะผลักดันให้ของเสียบางประเภทจาก 800 รายการ ให้มีการนำออกไปจัดการได้ง่ายขึ้น โดยเมื่อปี 2561 ได้มีการยกเว้นของเสียบางตัวที่อยู่ในกลุ่มของเสียไม่อันตรายที่มาจากเกษตรวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว และเป็นของเสียที่เหมาะสมในการบริโภคที่มาจากอุตสาหกรรมอาหารและแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องขออนุญาตในการนำออกไปใช้ประโยชน์ แต่อย่างไรก็ดี ยังจำเป็นที่จะต้องทำรายงานประจำปีในการรายงานของเสียเหมือนเดิม สำหรับในปี 2565 กรมโรงงานอุตสาหกรรม อยู่ระหว่างการพิจารณานำรายการของเสียประมาณ 37 รายการ ให้มีการยกเว้นการขออนุญาตนำไปใช้ในอุตสาหกรรมอื่นต่อไป

1.3 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (สกพ.) กระทรวงพลังงาน (นายมรุจ หิมสุหรี และนายณัฐชนน วิเศษฐ์พันธ์ วิศวกรปฏิบัติการ ฝ่ายกำกับกิจการจัดหาและควบคุมระบบไฟฟ้า) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับระบบโครงข่ายไฟฟ้า และการเปิดให้ใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้า สรุปได้ดังนี้

1.3.1 สกพ. มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการเปิดให้ใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม ซึ่งสืบเนื่องมาจากแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ฉบับปรับปรุงปี 2564 ได้เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมการแข่งขันในด้านกิจการพลังงาน โดย สกพ. ได้ออกประกาศหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำข้อกำหนดการเปิดให้ใช้ระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (TPA Framework) เรียบร้อยแล้ว ในขั้นตอนต่อไป การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นเจ้าของระบบโครงข่ายไฟฟ้า จะดำเนินการจัดทำข้อกำหนดการเปิดให้ใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (TPA Code) เพื่อเปิดให้บุคคลที่สาม ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบกิจการพลังงาน หรือผู้รับใบอนุญาตต่างๆ มีโอกาสในการผลิตไฟฟ้าเพื่อส่งให้กับลูกค้า (ผู้ใช้ไฟฟ้า) โดยตรง ซึ่ง สกพ. จะเป็นส่วนงานในการกำกับกิจการพลังงานเท่านั้น ขณะที่การเปิดให้ใช้โครงข่ายระบบไฟฟ้า จะเป็นการดำเนินงานในระดับนโยบาย ภายใต้กระทรวงพลังงาน และมีสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) เป็นผู้กำหนดนโยบายให้มีการซื้อขายไฟฟ้าในรูปแบบดังกล่าว ซึ่งในส่วนนี้สอดคล้องมาตรการขับเคลื่อนเป้าหมาย SDG 7 พลังงานที่เข้าถึงได้ ในวาระที่ 4.1

1.3.2 สนพ. และ สกพ. เห็นถึงความสำคัญของการผลิตไฟฟ้าที่ใช้พลังงานสะอาด โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย (Thailand Power Development Plan: PDP) ซึ่งเป็นแผนที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดหาพลังงานไฟฟ้าในระยะยาว 20 ปี ทั้งในการก่อสร้างโรงไฟฟ้า เพื่อให้รองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศ และการใช้พลังงานสะอาดในการผลิตไฟฟ้า

1.3.3 ปัจจุบันได้มีการส่งเสริมการรับซื้อไฟฟ้า อาทิ (1) โครงการโซลาร์ภาคประชาชน ซึ่งให้ครัวเรือนที่มีการผลิตไฟฟ้าใช้เอง สามารถนำส่วนที่เหลือมาจำหน่ายให้กับ กฟน. และ กฟภ. โดยมีการรับซื้อในอัตรา 2.2 บาทต่อหน่วย และ (2) โครงการที่ให้ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทโรงเรียนหรือโรงพยาบาลที่มีการติดตั้งโซลาร์เซลล์เพื่อผลิตไฟฟ้าใช้เอง สามารถจำหน่ายส่วนที่เหลือให้กับ กฟน. และ กฟภ. เช่นกัน

1.3.4 โครงการทดสอบนวัตกรรมที่นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการให้บริการด้านพลังงาน ระยะที่ 2 (ERC Sandbox ระยะที่ 2) มีขอบเขตของโครงการที่สอดคล้องกับการพัฒนาพลังงานหมุนเวียน และการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาด อาทิ การทดสอบแพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชันในตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิต ใบรับรองสิทธิ์ต่างๆ การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน ระบบตรวจสอบรายงานผลการผลิตไฟฟ้าและบริการต่างๆ ที่เป็นนวัตกรรมในการบริการด้านพลังงาน โดยเปิดให้ยื่นข้อเสนอระหว่างวันที่ 1 ถึง 30 มิถุนายน 2565 สำหรับโครงการ ERC ระยะที่ 1 พ.ศ. 2562 ได้เปิดให้ภาคส่วนต่างๆ สามารถทดสอบนวัตกรรมหรือการบริการด้านพลังงานรูปแบบใหม่ภายในพื้นที่จำกัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาบริการด้านพลังงาน แต่จากสถานการณ์โควิด - 19 ทำให้ผู้ดำเนินโครงการยังไม่ได้ทดสอบอย่างจริงจัง และได้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอ จึงทำให้ผลการศึกษาที่ได้รับจากเฟส 1 ยังไม่มากเท่าที่ควร

1.4 ผู้แทนบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (นายธนาชัย ปิยะศรีทอง) นำเสนอที่ประชุมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ของอุตสาหกรรมพลาสติก และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.4.1 บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (SCG) ได้นำแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนมาผนวกในการดำเนินธุรกิจ ผ่าน (1) การพัฒนาสินค้าและบริการแบบหมุนเวียนเพื่อสร้างและรักษาคุณค่าของวัสดุให้ได้มากขึ้น โดยให้ความสำคัญตั้งแต่การออกแบบสินค้าไปจนถึงการจัดการของเสียและนำกลับมาใช้ใหม่ (2) การจัดการของเสีย รวบรวม และพัฒนาเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ โดยร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เพื่อให้ของเสียถูกนำกลับเข้าระบบได้อย่างแท้จริง และ (3) การสร้างธุรกิจใหม่ให้เป็น Green product

1.4.2 SCG มีผลิตภัณฑ์ Green Polymer เป็นนวัตกรรมพลาสติกที่ตอบโจทย์เศรษฐกิจหมุนเวียน ผ่าน 4 มุมมอง ได้แก่ (1) Reduce ในการลดการใช้ทรัพยากรในการผลิต ยกตัวอย่างเช่น ความหนาของฝาขวดน้ำบางลงและมีน้ำหนักเบาลงร้อยละ 20 แต่การใช้งานยังเหมือนเดิม ซึ่งเกิดจากการใส่เทคโนโลยี

เข้าไปในเม็ดพลาสติก ทำให้มีความเหนียวมากขึ้นในการขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ (2) Recyclable การออกแบบเพื่อให้รีไซเคิลได้ ซึ่งจะเน้นไปที่การเปลี่ยนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต (Material) เพื่อให้เป็นพลาสติกที่สามารถรีไซเคิลได้ (3) Recycle การนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งมีการพูดถึงในสองมิติ คือ Mechanical recycling เป็นการจัดเก็บขวดบรรจุภัณฑ์ (อาทิ ขวดนม ขวดเครื่องดื่มต่างๆ แกลอนน้ำมันเครื่องเซลล์) กลับเข้ามาเพื่อนำมาผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์ใหม่สำหรับบรรจุสินค้า และ Advance Recycling เป็นการนำกลับมาใช้ใหม่ผ่านการนำพลาสติกที่ไม่คุ้มค่ากับการนำกลับมาใช้ใหม่ในลักษณะ mechanical recycling แล้ว กลับมาเป็นสารตั้งต้น (หรือแนฟทา Naphtha) ในการผลิตเป็น ethylene และ polyethylene ตามลำดับ เพื่อกลับเข้ามาในกระบวนการผลิตเพื่อเป็นสินค้าต่อไป และ (4) Renewable การใช้ทรัพยากรหมุนเวียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ (4.1) กลุ่ม Bio-compostable อาทิ ถูบรรจุขยะอินทรีย์ ถูมือสำหรับตักอาหาร ซึ่งผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้จะสามารถนำไปฝังกลบได้ แต่ไม่สามารถนำมารีไซเคิลรวมกับพลาสติกส่วนใหญ่ของไทยได้ เนื่องจากคุณสมบัติมีความแตกต่างกัน และ (4.2) กลุ่ม Bio-Polyethylene หรือ Bio-PE ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำพลาสติกจากวัตถุดิบสีเขียว อาทิ ผลิตจาก bioethanol ซึ่งในกลุ่มนี้จะสามารถรีไซเคิลรวมกับผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ได้ ซึ่งผลิตภัณฑ์ในส่วนนี้ถือเป็น low carbon product และจะมีการขยายขนาดกำลังการผลิตในส่วนนี้ต่อไป

1.4.3 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ผ่านมา แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ตามขั้นตอนของการจัดการขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ดังนี้

1) ต้นทาง มีปัญหาและอุปสรรค คือ Circular Economy ได้ถูกกำหนดเป็น “วาระแห่งชาติ” ภายใต้กลยุทธ์ BCG แต่ยังไม่พบการผลักดันให้มีการประกาศใช้แผนปฏิบัติการด้านการกำจัดขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 ที่ชัดเจน (การจัดการขยะเพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบ) โดยมีข้อเสนอแนะ คือ (1) เสนอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำแผนในการเร่งผลักดันให้เกิดแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก และดำเนินการที่ละเอียดเรื่องตามประเภทของพลาสติก และประเภทของผลิตภัณฑ์ ในแต่ละช่วงเวลาเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจและมีส่วนร่วม (2) เสนอให้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการแยกขยะและนำกลับมาใช้ประโยชน์ที่ชัดเจน โดยจัดทำเป็น Pilot Model เพื่อขยายผลไปยังส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ผ่านการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาได้มีโครงการความร่วมมือภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคมเพื่อจัดการพลาสติกและขยะอย่างยั่งยืน หรือ PPP Plastics โดยมีการให้ความรู้ในพื้นที่ชุมชน และโรงเรียนในจังหวัดระยองให้มีการแยกพลาสติกที่เหมาะสม ซึ่งในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา มีการแยกพลาสติกกลับสู่ระบบได้ 700 ตัน และจะได้มีการขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวนรวม 66 องค์กร ในพื้นที่จังหวัดระยองทั้งหมดต่อไป (3) เสนอให้กระทรวงมหาดไทย กำหนดนโยบายและตัวชี้วัดให้ อปท. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท และจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้แหล่งกำเนิดลดปริมาณและคัดแยกขยะ และผลักดันให้ อปท. กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับท้องถิ่นในการคัดแยกขยะมูลฝอย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 เนื่องจากหากครัวเรือนไม่มีการแยกประเภทขยะตั้งแต่ต้นทาง จะทำให้ถุงพลาสติก อาทิ ถูน้ำแข็ง ถูผ้าอ้อม ถูผ้าอนามัย ถูหิ้ว ซึ่งยังสะอาดและสามารถนำไปกลับมาใช้ใหม่หรือรีไซเคิลได้ ปนเปื้อนกับขยะอินทรีย์ และ (4) เสนอให้คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ คงมติให้มีการห้ามนำเข้าเศษพลาสติกและเศษพลาสติกแบบอัดก้อนทุกชนิด ยกเว้นเม็ดพลาสติกรีไซเคิล เพื่อกระตุ้นให้เกิดระบบการเก็บรวบรวมขยะพลาสติกในประเทศเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

2) ระหว่างทาง มีปัญหาและอุปสรรค คือ

2.1) การขนส่ง ระบบการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ยังไม่มีการกำหนดระบบการจัดการ/มาตรฐานในการจัดเก็บขยะที่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอแนะ คือ (1) เสนอให้นำ Best Practices เรื่องการจัดการขยะจากประเทศต่างๆ นำมาประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของประเทศ โดยอ้างอิงจากข้อมูลที่มีของ

ภาครัฐ เพื่อสร้างมาตรฐานการจัดการขยะ อาทิ การกำหนดวันในการเก็บขยะแต่ละประเภท (วันเก็บขยะแห่งวันเก็บขยะเปียก) การเก็บค่าใช้จ่ายจากปริมาณขยะอินทรีย์ตามขนาดของถังขยะอินทรีย์ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการคัดแยกขยะ และให้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น และกำหนดประเภทถังขยะให้ชัดเจน เช่น ถังสีเหลือง สำหรับขยะแห้งเท่านั้น ซึ่งจะถูกนำกลับมารีไซเคิลต่อไป โดยภาคเอกชน เป็นต้น (2) ควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน เข้าไปเป็นผู้จัดเก็บขยะจากครัวเรือนได้ ผ่านระบบการสัมปทานจากภาครัฐ (3) เสนอให้มีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มข้อกำหนด/กฎหมายในการดำเนินการซื้อขายขยะ เพื่อส่งเสริมภาคเอกชนที่มีศักยภาพสามารถเข้าไปจัดการขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้แรงจูงใจกับผู้ประกอบการ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเติบโตของธุรกิจรีไซเคิลการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ และได้ขยะพลาสติกที่มีคุณภาพ (4) เสนอให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เข้ามามีบทบาทการจัดทำฐานข้อมูลของขยะพลาสติกที่ดี มีความน่าเชื่อถือ และเป็นข้อมูลกลาง เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำฐานข้อมูลดังกล่าว มาวางแผนการดำเนินงานจัดเก็บขยะพลาสติกได้อย่างเหมาะสม และ (5) เร่งผลักดันให้มีการนำกฎหมาย Extended Producer Responsibility (EPR) ออกมาใช้ เพื่อให้เกิดกระบวนการที่เป็นมาตรฐาน ส่งเสริมการจัดการขยะพลาสติกประเภท Single-use plastics เข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันภาคเอกชนได้มีการจัดทำโครงการนำร่อง EPR กับองค์กรบริหารส่วนตำบล 3 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี

2.2) ปัจจุบันผู้ประกอบการรายใหญ่ ทำการซื้อขายจากผู้ประกอบการรายย่อย ได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากข้อกำหนดในการจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการรายเล็ก เช่น ชาเล้ง เป็นต้น โดยมีข้อเสนอแนะคือ เสนอให้กระทรวงการคลัง มีการกำหนดนโยบายภาษีที่กำหนดให้มีการยกเว้นภาษีให้กับผู้รวบรวม (collector) รายย่อยที่มีมูลค่าธุรกิจต่ำกว่า 1.8 ล้านบาท โดยให้ทำการคิดภาษีส่วนต่างที่ convertor แทน ซึ่งมักจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ และต้องเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่แล้ว

2.3) ยังไม่มีกระบวนการบริหารจัดการธุรกิจชาเล้ง และ Junk shop รายย่อย ที่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอแนะ คือ เสนอให้มีระบบการขึ้นทะเบียนสำหรับกลุ่มผู้รวบรวมรายย่อย มีการสร้างแรงจูงใจให้กับชาเล้ง และ Junk shop รวมถึงกำหนด Milestone ที่ชัดเจน เพื่อยกระดับการดำเนินงานและคุณภาพชีวิต

2.4) ขาดความชัดเจนในการแบ่งแยกประเภทระหว่างธุรกิจรับซื้อของเก่า (ชาเล้ง) กับธุรกิจวัตถุโบราณ ทำให้ถูกนำไปจัดกลุ่มอยู่ในธุรกิจประเภทเดียวกัน โดยมีข้อเสนอแนะ คือ เสนอให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรกำหนดความชัดเจนให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการซื้อของเก่า และ/หรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับวัตถุโบราณให้ชัดเจน และกำหนดแนวปฏิบัติข้อกำหนดที่เอื้อให้กับการนำของเก่ากลับมาเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลได้ง่ายขึ้น

3) ปลายทางการนำพลาสติกไปใช้ มีปัญหาและอุปสรรค คือ

3.1) การจัดเก็บและคัดแยกขยะในระยะแรก ผู้รีไซเคิลจะมุ่งหาวัสดุที่มีค่าก่อนเป็นอันดับแรก ทำให้วัสดุที่มีค่าน้อยหรือจัดเก็บลำบากไม่ถูกนำกลับเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล โดยมีข้อเสนอแนะ คือ เสนอให้มีมาตรการสนับสนุน ส่งเสริมแรงจูงใจให้กับผู้ประกอบการรีไซเคิล ที่ต้องการเข้ามาช่วยดำเนินการจัดการวัสดุต่างๆ ให้เกิดความคุ้มค่ากับการลงทุน

3.2) การนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังจำกัดรูปแบบของการใช้งาน (application) ซึ่งไม่สามารถนำไปใช้ได้สินค้าหลายประเภท ทำให้ขาดแรงจูงใจในการนำกลับมาใช้ใหม่ (demand) ไม่เต็มที่ โดยมีข้อเสนอแนะ คือ เสนอให้องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการเร่งผลักดันข้อกำหนด/กฎหมายที่ทำให้เกิดการใช้ผลิตภัณฑ์รีไซเคิลมากขึ้น เช่น (1) เร่งผลักดันกฎหมายในการนำพลาสติก r-PET, r-PP มาใช้กับบรรจุภัณฑ์อาหาร/เครื่องดื่ม ซึ่งปัจจุบันยังไม่ผ่านการรับรองจาก อย. และ (2) สนับสนุนให้เกิดมาตรฐานกำหนดสัดส่วน Recycle Content ของบรรจุภัณฑ์ที่จะนำมาใช้ โดยเฉพาะ Single-use plastics

3.3) ผู้ริเริ่มโครงการประสบความสำเร็จในการขอจัดตั้งโรงงานรีไซเคิลตามข้อกำหนดของกรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในประเด็นด้านกรอบของเวลาที่ยังขาดความชัดเจน และใช้เวลานาน โดยมีข้อเสนอแนะ คือ (1) เสนอให้กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม พิจารณากระบวนการและขั้นตอนการขออนุญาต กำหนดกรอบเวลาที่ชัดเจนในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการ 105 และ 106 (2) เสนอให้มี BOI เพิ่มแรงจูงใจเพื่อสนับสนุนการลงทุนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยมีการพิจารณาอุตสาหกรรมที่มีการนำหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ และการลงทุนเครื่องจักรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือไปจากการสนับสนุนในด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น เช่น การจัดการคุณภาพน้ำเสีย การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นต้น และ (3) เสนอให้มีการนำเงินกองทุนด้านสิ่งแวดล้อมที่มีการจัดเก็บ มาใช้สนับสนุนการจัดการขยะพลาสติกเป็นการเฉพาะ

4) ความเข้าใจและความตระหนักในการแยกขยะ มีปัญหาและอุปสรรค คือ ความตระหนักและการสร้างจิตสำนึก ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลาสติก และการจัดการทั้งก่อนและหลังการใช้ของภาคประชาชน โดยมีข้อเสนอแนะ คือ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของพลาสติกให้กับประชาชน เพื่อให้เกิดการคัดแยกขยะที่ถูกต้องก่อนทิ้ง ช่วยให้สามารถนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

2. ความเห็นที่ประชุม

2.1 ปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่สามารถนำเถ้าลอยจากการเผาถ่านหิน (Coal Fly Ash) มาผลิตเป็นอิฐขี้ผึ้งสังเคราะห์ได้ ซึ่งมีคุณสมบัติเทียบเท่ากับอิฐขี้ผึ้งธรรมชาติกว่าร้อยละ 90 เป็นกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมและเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหมุนเวียนมากขึ้น รวมถึงสามารถลดสัดส่วนในการใช้อิฐขี้ผึ้งธรรมชาติได้มากขึ้น แต่ปัจจุบันเถ้าลอยจากการเผาไหม้ (Fly Ash) ยังไม่อยู่ในรายการที่จะถูกนำออกจากรายการของเสีย ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาให้ยกเว้นการขออนุญาตให้นำไปใช้ในอุตสาหกรรมอื่นได้ ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากรายการของเสียที่เป็น Fly Ash มีขอบเขตที่ค่อนข้างกว้าง ทำให้ไม่สามารถยกเว้นได้ เนื่องจากต้นทางการผลิตอาจมีสารอันตรายปนเปื้อนอยู่

2.2 การปฏิรูปการบริหารจัดการขยะทั้งระบบ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและภาคเอกชน ได้มีการนำเสนอเรื่องดังกล่าวไปยังกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อบริหารจัดการขยะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรม (โรงงาน) ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการ SMEs ด้วย เปลี่ยนมุมมองสำหรับขยะจากโรงงานอุตสาหกรรม ให้เป็นวัสดุรอบสองที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ มีการแบ่งประเภทของขยะ อาทิ ขยะสด ขยะเปียก ขยะที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ให้ชัดเจน และกระบวนการขับเคลื่อนที่สามารถทำได้จริง เพื่อให้เกิดการปฏิรูปการบริหารจัดการขยะทั้งระบบ

2.3 การเปิดให้ใช้ระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม ควรให้ความสำคัญกับเกษตรกรประชาชนทั่วไป และผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถเข้าถึงได้ โดยการจัดทำข้อกำหนดที่ความเฉพาะและง่าย (simplified code) และมีขั้นตอนและระยะเวลาในการได้รับการพิจารณาอนุมัติแบบรวดเร็ว (fast track) สำหรับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตาม ในส่วนนี้ สกพ. จะได้มีการเปิดให้ทั้งผู้รับใบอนุญาตที่มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดใหญ่ และผู้ประกอบการไฟฟ้าที่มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดเล็ก อาทิ โซลาร์เซลล์ที่ติดตั้งบนหลังคาสามารถเชื่อมต่อกับระบบโครงข่ายไฟฟ้าได้ทั้งหมด รวมไปถึงผู้ให้บริการทางด้านพลังงานที่ทำธุรกิจรวบรวมไฟฟ้าที่เกิดจากแหล่งกำเนิดไฟฟ้า (solar) หลายแหล่งด้วย

2.4 สิทธิสำหรับการใช้คาร์บอนหรือคาร์บอนเครดิตจากกรณีของการผลิตไฟฟ้าพลังงานสะอาด ควรให้สิทธิสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าที่ขายไฟฟ้าพลังงานสะอาด เพื่อให้ผู้ผลิตไฟฟ้าสามารถจำหน่ายเครดิตทางตรงได้ ยกตัวอย่างเช่น โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรมีสิทธิในการซื้อขายไฟ มีสิทธิในการใช้พลังงานสะอาด และมีสิทธิในการทำคาร์บอนเครดิตได้ อย่างไรก็ตาม ประเด็นนี้ สกพ. ได้มีการดำเนินโครงการ ERC Sandbox

ระยะที่ 2 ที่มีความมุ่งหวังเพื่อให้เป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับคาร์บอนเครดิต อาทิ ด้านการทดสอบนวัตกรรม แพลตฟอร์มการซื้อขาย การออกไปรับรองด้านพลังงานสะอาด

2.5 ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ อาจพิจารณาดำเนินการ ดังนี้ (1) กำหนดประเด็นที่ควรดำเนินการในระยะสั้น และระยะยาว ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการภาคเอกชนฯ และ (2) ประเด็นที่ควรดำเนินการ อาทิ พฤติกรรมของผู้บริโภคในการบริโภคสินค้าและบริการ คาร์บอนต่ำหรือในการแยกขยะ/ประเภทพลาสติก การจัดทำจุดทิ้งขยะแยกประเภท การอนุญาตให้มีการใช้พลาสติก PET มารีไซเคิลเพื่อผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์อาหาร องค์ความรู้เกี่ยวกับไบโอพลาสติกประเภทที่สามารถย่อยสลายได้ และประเภทที่เป็นการนำกลับมารีไซเคิลใหม่ ซึ่งรวมไปถึงตราที่ใช้ในการรับรองมาตรฐาน (label)

3. มติที่ประชุม

มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ ร่วมกับผู้แทนสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย และผู้แทนบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) สรุปรายชื่อเสนอที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามความเห็นของที่ประชุม

วาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

1. สารสำคัญ

1.1 ฝ่ายเลขานุการ ขอเสนอการใช้ “เอกสารนำเสนอ หรือ PowerPoint” เป็นเอกสารวาระการประชุมของคณะอนุกรรมการภาคเอกชนฯ

1.2 ฝ่ายเลขานุการ ขอกำหนดการประชุมครั้งถัดไป คือ วันที่ 11 สิงหาคม 2565 เวลา 09.30 น.

1.3 ผู้แทนสำนักงาน ก.ล.ต. ขอประชาสัมพันธ์กิจกรรมการเปิดตัวโครงการ SDG Invested Map ซึ่งเป็นโครงการที่สนับสนุนภาคธุรกิจให้ดำเนินโครงการที่ตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามมาตรฐานของ UNDP โดยมีกำหนดจัดกิจกรรมในวันที่ 6 กรกฎาคม 2565 เวลา 09.00 – 12.00 น. ซึ่งในกิจกรรมดังกล่าวจะมีตัวแทนบริษัทที่ได้มีการดำเนินการในเรื่องนี้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วย

2. มติที่ประชุม

2.1 เห็นชอบข้อ 1.1 และ 1.2 ตามที่ฝ่ายเลขานุการ เสนอ

2.2 รับทราบข้อ 1.3

เลิกประชุมเวลา 11.30 น.

(นายนิติ ช่างกัญญา)

ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การผลิตและบริการ
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาวศศิธร พลัดเดช)

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนา
ขีดความสามารถในการแข่งขัน
รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม